

valstij. Tajā laikā kopā ar levu Plūmi un Lolitu Indriksoni bijām nodibinājušas Pulmonālās hipertensijas biedrību, kuru ikdienā vada leva, nodrošinot ar informāciju, organizējot izglītošanas seminārus un nometnes cilvēkiem, kas slimo ar pulmonālo arteriālo hipertensiju. leva vērsās pēc palīdzības pie labdarības organizācijas „Ziedot.lv” un iesaistījās ziedojumu vākšanas akcijā. Lai gan palīdzību lūgt nav viegli, arī no savas puses mēģināju kaut ko darīt — sniedzu intervijas, lai tiktu sadzirdēta. Vēl nekad „Ziedot.lv” vēsturē nebija prasīta tik liela naudas summa, taču to saziedoja ļoti ātri — 27 dienās! Draugi man uzdāvināja šo garo ziedotāju sarakstu — ar visiem vārdiem un uzvārdiem. Ikvienam cilvēkam esmu pateicīga.

Vai jebkad iešu?

Todien, kad dakteris Skride zvanīja, ka jādodas uz Vīni, mēs ar mammu bijām veikalā... Aizbraucām mājās, somas jau bija sakrāmētas, izsaucām ātro palīdzību, kas aizveda uz lidostu, kur jau gaidīja lidmašīna ar mediķu komandu. Vēlāk izrādījās — jau operācijas laikā, ieliekot jaunās plaušas, izteikti paplašinātā sirds acīm redzami samazinājās. Man viens pulmonologs teica, ka mana sirds atkal ir laimīga! Tikai pēc operācijas uzzināju, ka man bija atlikušas vien pāris nedēļas. Dakteris teica — katru rītu, nākot uz darbu, domājis, vai vēl būšu...

Kad nedēļu pēc operācijas pamodos, atrados it kā starp realitāti un iedomu pasauli. Zāļu iespaidā galva bija dulla, vajāja dažādi murgi, bija vienaldzība, dzīvoju savā pasaulē. Esmu bieži domājusi, kā bija manai mammai, kas skatījās uz savu vienīgo bērnu, kas varēja nomirt... Es tajā laikā biju cimperlīgāka... Bet viņa skrēja, dartīja, visas grūtības gulās uz viņas pleciem. Kur viņa atrada spēku? Un tomēr viņa izturēja! Mamma ir mana varone. Tieši mammai es saku vislielāko paldies. Ļoti vēlējos, lai viņa būtu pirmā, ko ieraugu, atverot acis pēc operācijas. Kad atceros, kā viņa tur stāvēja savā dzeltenajā jaciņā, vienmēr kļūstu emocionāla...

„Tikai pēc operācijas uzzināju, ka man bija atlikušas vien pāris nedēļas. Dakteris teica — katru rītu, nākot uz darbu, domājis, vai vēl būšu...”

(Zanes acīs parādās asaras.) Man nav brāļu un māsu, bet man ir brālēni, ar kuriem man ir ļoti tuvas un ciešas attiecības. Mazais brālēns atlidoja apciemot, kad vēl biju reanimācijā, bet lielais brālēns, sporta skolotājs, ieradās palīdzēt, kad jau atrados nodaļā, un, tāpat kā fizioterapeits, mudināja mani vingrot. Sākumā nespēju ne piecelties, ne apsēsties, mani visur nesa, cēla. Ķermenis bija atrofējies, bez muskuļiem. Tolaik svēru tikai 48 kilogramus, lai gan esmu 1,75 metrus gara. **Kad tu esi vesels, nevari iztēloties, kā ir tad, kad nevari pats neko izdarīt — ne elementāri apģērbties, ne aiziet līdz labierīcībām, ne pagatavot sev ēst.** Vienā brīdī es tiešām domāju, vai vēl jebkad iešu... Bet jau pēc trim mēnešiem, kad draudzene ar dēlu mums atbrauca pakaļ ar mašīnu, lai vestu uz Latviju, skrēju pa trepēm lejā.

Ierobežojumi nav slogs

Turpmākais gads, atgriežoties Latvijā, aizritēja piesardzības zīmē. Dodoties ārpus mājas, bija jālieto sejas maska, nedrīkstēju apmeklēt sabiedriskās vietas. Jau oktobrī devos uz pārbaudēm Vīnē un pirmos divus gadus braucu ik pēc trim mēnešiem, vēlāk — ik pēc pusgada, tagad — reizi gadā. Arī šogad jūlijā man jābūt Vīnē. Smejos, ka tās man jau kā otrās mājas. Man visu mūžu jālieto imūnsupresīvā terapija — zāles, kas mākslīgi bloķē imūnsistēmu. Šobrīd medikamenti ir apmaksāti, bet pirmajā gadā pēc operācijas vajadzēja piemaksāt četrsimt eiro mēnesī, taču saņēmu Pulmonālās hipertensijas biedrības finansiālu atbalstu.

Ik pēc diviem mēnešiem man jābrauc uz Stradiņa slimnīcu veikt analīzes un pārbaudes, lai no jauna piemērotu

medikamentus. *(Zane aizskrien uz otru istabu un atnes kārbīņu — pilnu ar zālēm.)* Šis man ir nedēļai. Taču tas ir sīkums. Ja zāles jālieto — tad jālieto, ja jābrauc pie ārstiem — tad jābrauc! Tas nav slogs, esmu jau pieradusi. Stradiņa slimnīcas 27. nodaļā jau visus pazīstu. Ir vēl dažādi ierobežojumi, piemēram, nedrīkstu ēst greipfrūtus un lietot produktus ar dzīvajām baktērijām, bet tas man netraucē. Galvenais, ka es esmu dzīva! Dažkārt, ejot pa ielu, piefiksēju — ārprāts, vai tiešām es te esmu? Ir tāda sajūta, ka Dievs mani būtu paņēmis un pārcēlis... **Atceros rītu, kad saklāju gultu un raudāju no prieka par to, ka spēju to izdarīt. Mamma vēl tagad atminas, kā atbraucām no Vīnes, es naktskreklā izskrēju no gultas, iekāpu mašīnā un aizbraucu, jo... atkal varu braukt ar mašīnu! Es varu iet, varu visu izdarīt. Tas ir tāds prieks!**

Būt mierā ar notiekošo

Es vairs nepazīstu veco Zani, veco dzīvi... Jau ejot pa Vīnes ielām ar masku uz sejas, vairs nepazīnu to cilvēku pirms operācijas. Jā, es zinu, ka iepriekš bija grūti, ka sēdēju ratiņkrēslā, beigās nevarēju naktīs gulēt un visu laiku sēdēju, bet viss sāpīgais un grūtais ir aizmirsis. Manuprāt, es esmu citāda. Man ir sajūta, ka, iepazīstot Dievu, Dievs nomazgājis visu — kā viņš saka Bībelē, tu esi jauns radījums. Protams, tāpat kā iepriekš, daru ikdienišķas lietas, jo tu esi miesā, tev sanāk būt stresā un dažkārt uzkliegt, darīt to, kas raksturīgs cilvēkiem, taču iekšēji ir miers. Man šķiet, ka agrāk biju asāka, straujāka, bet Dievs dod mieru. Es katram novēlu mieru, kad vari apstāties un būt mierā ar sevi, savu